

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 grudnia 2015 roku powód T. C. (1) wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa- Zakładu Karnego w P. zadośćuczynienia w wysokości 8 000,00 zł z tytułu niesłusznego rozwiązania stosunku pracy. Nadto powód wskazał, że warunki pracy były nienajlepsze, że w czasie pracy na kotłowni otrzymał maskę raz na dwa miesiące i brakowało rękawic ochronnych.

W kolejnych pismach powód rozszerzył podstawę faktyczną powództwa i wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia z tytułu warunków bytowych panujących w celi (...) i (...) oraz z powodu przeludnienia w celi (...) i (...). Uzasadniał, że obydwie cele mają zbyt mały metraż w stosunku do liczby osadzonych. Podnosił nadto, że był osadzany w celach dla palących tymczasem jest osobą niepalącą. (pismo k. 55, k. 65 i 85, k. 118)

W odpowiedzi na to żądanie pozwany wniósł o jego oddalenie, wskazując przede wszystkim na nieudowodnienie roszczenia. (odpowiedz k. 21)

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

T. C. (2) przebywa w Zakładzie Karnym w P. od dnia 5.02.(...) roku. (okoliczność niesporna)

Powód przebywał w celi (...) w okresie od 18.07.(...) - 17.10.(...); **w celi (...)** w okresie od 19.10.(...) - 30.10.(...) r.; **w celi (...)** w okresie od 28.04.(...) - 4.07.(...) r. oraz w celi (...) w okresie od 26. 04. (...) roku - 28.04.(...) r., (pismo k. 129)

Powód składał ustne oświadczenie o tym czy jest palący, czy nie, i to jest rejestrowane w programie N..NET Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności. Powód często zmieniał swoje decyzje odnośnie korzystania z wyrobów tytoniowych. Każdorazowo gdy zmieniał deklarację, zostawał umieszczany w odpowiednich celach mieszkalnych. (pismo k. 129- 130)

W okresie od 26. 04. (...) roku do 28.04.(...) r. powód deklarował, że jest osobą niepalącą. Został osadzony w celi (...) dla niepalących.

W okresie 28.04.(...) – do 4.07.(...) r. przebywał w celi (...) dla palących, zgodnie z oświadczeniem z 18 lipca (...) roku że jest osobą palącą.

W okresie od 18.07.(...) - 17.10.(...) r. powód deklarował, że jest niepalący i przebywał w celi (...) dla niepalących. W okresie od 19.10.(...) do 30.10.(...) r., przebywał w celi (...) dla palących, gdyż złożył oświadczenie że jest osobą palącą. (pismo k. 129)

Cela (...) ma pow. 12,08mkw i jest przeznaczona dla 4 osadzonych. W okresie osadzenia w niej powoda, ilość zakwaterowanych osób była odpowiednia do metrażu.

Cela (...) ma pow. 18,31 mkw i jest przeznaczona dla 6 osadzonych. W okresie osadzenia w niej powoda, ilość zakwaterowanych osób była odpowiednia do metrażu.

Cela (...) ma pow. 6,36 mkw i jest przeznaczona dla 2 osadzonych. W okresie osadzenia w niej powoda, ilość zakwaterowanych osób była odpowiednia do metrażu.

Cela (...) ma pow. 13,11 mkw i jest przeznaczona dla 4 osadzonych. W okresie osadzenia w niej powoda, ilość zakwaterowanych osób była odpowiednia do metrażu.

(pismo k. 155)

Powód był skierowany decyzją Dyrektora Zakładu karnego w P. do zatrudnienia nieodpłatnego na stanowisku pomoc kuchenna od dnia 30.04.(...), do dnia 10.08.(...), następnie został skierowany do zatrudnienia odpłatnego na stanowisko palacz C.O od dnia 11.08.(...) r.

Powód został wyposażony w środki ochrony indywidualnej: odzież i obuwie robocze z odpowiednią podeszwą, rękawice ochronne oraz maski przeciwpyłowe. Pobranie w/w skazany potwierdził własnoręcznym podpisem. (notatka służbowa sierż. A. M. k. 25)

Pierwsze wydanie ubrań do pracy powód otrzymał w dniu 13.04.(...) roku tj.: -bluza skarbową szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 03.02.(...)) , spodnie skarbowe szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 03.02.(...)), trzewiki skarbowe (zdanie do magazynu w dniu 03.02.(...)).

Kolejne wydanie odzieży skarbowej do pracy nastąpiło w dniu 30.04.(...) roku wówczas powód otrzymał bluzę skarbową szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 20.05.(...)), spodnie skarbowej szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 20.05.(...) r.), koszulę skarbową szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 03.06.(...)), koszulę gimnastyczną szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 20.05.(...)), talerz głęboki szt. 1, ręcznik szt. 2 (zdanie do magazynu w dniu 03.02.(...)).

11 maja (...) roku osadzony pobrał: buty typ. Gumowce par 1 (zdanie do magazynu w dniu 12.08.(...)).

W dniu 18.05.(...) roku osadzony pobrał: czapkę z daszkiem roboczą szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 20.05.(...))

W dniu 20.05.(...) roku osadzony pobrał: (zdanie do magazynu w dniu 02.07.(...)), bluzę kucharza szt. 2 (zdanie do magazynu w dniu 02.07.(...)), spodnie kucharza szt. 2 (zdanie do magazynu w dniu 02.07.(...)), zapaskę kucharza szt. 1 (zdanie do magazynu w dniu 12.08.(...)). Wymiana odzieży kucharza nastąpiła 2 lipca (...) roku. (dowody notatka mł. chr K. M. k. 26-26v, dokumenty k. 27-28)

Przed podjęciem pracy osadzony został skierowany na badania lekarskie, które potwierdziły jego zdolność do pracy na w/w stanowisku. Osadzony odbył również szkolenie wstępne ogólne i stanowiskowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, został zapoznany z ryzykiem zawodowym występującym na stanowisku pomocy kuchennej oraz palacza. Został zapoznany również z problematyką przeciwpożarową. (okoliczność niesporna)

Kuchnia zakładowa – Zakładu Karnego przeszła w roku 2012 kompleksowy remont, spełnia normy zgodnie z systemem (...) obowiązującym w Zakładzie Karnym w P., ponadto wprowadzone zostały procedury (...) z których wynika, że szef kuchni dokonuje codziennych kontroli procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów kuchennych zarówno tych wykorzystywanych w procesach produkcyjnych jak i tych, które są wykorzystywane do wydawania posiłków.

Kotłownia zlokalizowana jest w piwnicy budynku pawilonu (...). W pomieszczeniu około 130 m² w niższej części kotłowni znajdują się trzy piece parowe zaopatrujące kotły warzelne w kuchni w parę technologiczną, pompy wodne oraz pomieszczenia socjalne dla potrzeb pracowników kotłowni. W wyższej kondygnacji pomieszczenia kotłowni znajduje się pomieszczenie do spożywania posiłków, ubikacja, umywalka, natrysk. Pomieszczenie posiada oświetlenie elektryczne ogólne. Wentylację naturalną – grawitacyjną . (okoliczność niesporna)

Stanowiska pracy w ZK w P. podlegają corocznej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Kompleksowa kontrola odbyła się 30 listopada (...). Skontrolowano m.in. warunki w celach (...), (...) Stan sanitarny kontrolowanych pomieszczeń był bez zastrzeżeń. (protokół z kontroli bez zaleceń z dnia 30.11.(...) k. 32-36v,).

W dniu 22.10.(...) blok żywieniowy kontrolowany był przez Państwową Inspekcję- Inspektorat W.. Podczas kontroli warunków pracy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: używania przez skazanych odzieży i obuwia roboczego i ochronnego, żyłkowania sprzętów kuchennych, higieniczno - sanitarnego pomieszczeń, dokumentów dopuszczających do pracy skazanych (badania lekarskie wstępne i do celów sanitarno – epidemiologicznych, szkolenia z zakresu bhp, zapoznawania się z ryzykiem zawodowym . (protokół k. 35-36)

Od 20 sierpnia (...) roku powód znajdował się na liście osób zainteresowanych dystrybucją bądź zażywaniem substancji odurzających. Od 18 listopada (...) roku zastosowano wobec powoda zalecenia profilaktyczno-ochronne. (pismo k. 42)

Powód został wycofany z pracy decyzją dyrektora zakładu z dnia 17.12.2015r. na podstawie notatki służbowej sporządzonej przez kierownika działu ochrony ppor. M. P.. Powodem podjęcia powyższej decyzji były przyczyny związane z funkcjonowaniem Zakładu Karnego, a zwłaszcza z jego bezpieczeństwem. O przyczynach wycofania z zatrudnienia skazany został poinformowany na piśmie zgodnie z art 121 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. 1997 r. Nr 90 poz. 557, ze zm.).

Cele (...) i (...) były poddawane konserwacji w (...), natomiast cele (...), (...) w (...)roku. Konserwacja polegała na naprawie bądź wymianie podłogi, uzupełnieniu ubytków w ścianach i sufitach i pomalowaniu ścian. (informacja k. 131)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentacji z Zakładu Karnego w P. oraz stanowiska pozwanego prezentowanego w pismach procesowych. Podstawą ustaleń nie stały się natomiast zeznania świadków P. W. (k. 81), M. B. (k. 116) i Z. J. (1) (k. 117).

Świadek Z. J. (2) nie miał wiedzy na temat warunków w celach (...), (...) i (...). Odnośnie celi (...), w której przebywał razem z powodem w 2017 roku stwierdził, że jak wszystkie cele na oddziale (...) celi jest po remoncie. I tylko w tym zakresie sąd uznał, że jest wiarygodny, bowiem postawało to w zgodzie protokołem pokontrolnym tej celi (...).

Świadek P. W. zeznał, że w celi (...) jest mały dostęp światła, że okno można jedynie uchylić, a kratka wentylacyjna jest jedynie w kącie sanitarnym.

Świadek M. B.- zeznawała także na okoliczność warunków bytowych w celi (...). Świadek zeznał, że celi jest po remoncie oraz że są małe okna w których jest pleksa i że nie ma wentylacji.

Za wiarygodne sąd nie uznał także twierdzeń powoda, bowiem nie tylko nie znalazły one potwierdzenia w materiale dowodowym, ale stały z nim w sprzeczności.

Odnośnie przedstawionych przez pozwanego dokumentów, powód nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń, stąd sąd uznał, że wskazane tam okoliczności zostały przez niego przyznane.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne.

Powód dochodził w niniejszym postępowaniu naprawienia szkody niemajątkowej poprzez żądanie zapłaty przez pozwanego 8 000,00zł tytułem zadośćuczynienia za całokształt warunków w jakich odbywał karę pozbawienia wolności. Okoliczności faktyczne podane przez powoda nakazywały rozważyć zasadność jego żądania w oparciu o treść art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c., skoro powoływał się na dyskomfort odbywania kary ze względu na złe warunki bytowe, przełudnienie w celach, nie przestrzeganie warunków sanitarno-epidemiologicznych. Wskazywał, że został niezasadnie zwolniony z pracy, że w czasie pracy w kotłowni został poparzony z uwagi na nieprawidłowe warunki sanitarne i niewłaściwą odzież roboczą. A nadto powód twierdził, że był osadzony w celach dla palących gdy deklarował, że jest osobą niepalącą.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobro osobiste człowieka w postaci zdrowia, godności, wolności pozostaje pod ochroną prawa cywilnego.

W myśl art. 417 § 1 k.c. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Niemniej jednak samo stwierdzenie bezprawności działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa nie powoduje powstania obowiązku odszkodowawczego przy braku szkody. Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych konieczne jest nadto ustalenie związku

przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem, ocenianego na ogólnych zasadach wynikających z art. 361 § 1 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2008 r., II CSK 132/08, LEX nr 465603, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 lutego 2010 r., I ACa 1094/2009, LEX nr 1120052, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256 i z 23 września 2003 r., K 20/02, OTK-A 2003, nr 7, poz. 76).

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. (...) prawny uzależnia nałożenie obowiązku naprawienia szkody od zaistnienia przesłanek, którymi są: 1) zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika; 2) szkoda; 3) związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody. Przepis art. 361 k.c. odwołuje się do teorii adekwatnego związku przyczynowego, która odpowiedzialnością podmiotu obejmuje jedynie zwykłe (regularne) następstwa danej przyczyny. Wyrazem tego jest wskazanie przez ustawodawcę w cytowanym przepisie, że „zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła”. Związek przyczynowy pozwala przypisać odpowiedzialność za szkodę, jak również określa zakres odpowiedzialności dłużnika za szkodę doznaną przez poszkodowanego, wskazując uszczerbek podlegający naprawieniu. Dla stwierdzenia w określonym stanie faktycznym adekwatnego związku przyczynowego należy: 1) ustalić, czy zdarzenie stanowi warunek konieczny wystąpienia szkody (test *conditio sine qua non*); 2) ustalić, czy szkoda jest normalnym następstwem tego zdarzenia (selekcja następstw).

Zgodnie z art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (tak też SN w orz. z 3.10.1969 r., II PR 313/69, OSNCP 9/70, poz. 147). Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę procesową wywołuje zaś ten skutek, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione (tak SN w post. z 28.04.1975 r., III CRN 26/75, niepubl.). W razie zaś ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie. Powód został pouczony o zasadach procesu cywilnego. Nie potrafił jednak, i nie przedstawił dowodów, które potwierdzałyby nie żądanie.

W niniejszej sprawie wyjaśnienia wymagało, czy w czasie odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności w celach (...), (...), (...) i (...) doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, które tylko przykładowo wymienione są w art. 23 k.c.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala postawić pozwanemu zarzutu odpowiedzialności za krzywdę, na którą powołuje się powód. Nie zostało bowiem wykazane, że jakakolwiek krzywda wystąpiła. Przede wszystkim, że jakiegokolwiek dobro osobiste powoda zostało naruszone. Powód skarżył, na warunki bytowe w celach, wilgoć, małe okna, niewymurowany kącik sanitarny. Oczywistym jest, że warunki zakładu karnego nie są warunkami komfortowymi. Surowość tych warunków nie oznacza, jednak naruszenie godności osadzonego. Jeśli nie przekraczają zasad humanitarnego traktowania, są wpisane w dolegliwość kary pozbawienia wolności. Okoliczności tych powodów nie udowodnił. Protokół pokontrolny z listopada 2015 roku Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która kontrolowała cele o których mówi powód, nie wykazał nieprawidłowości. Protokół nie zawiera żadnych zaleceń.

Pozwany, przejmując na siebie ciężar dowodowy, wykazał, że warunki panujące w zakładzie karnym odpowiadały normom przewidzianym przepisami prawa. Dostęp do ciepłej wody i kąpieli był zgodny z § 30 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Wymiana odzieży i pościeli odbywała się zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych.

Wobec niewykazania przesłanek odpowiedzialności pozwanego w postaci szkody niemajątkowej, bezprawności i związku przyczynowego oraz powstałej krzywdy, powództwo podlegało oddaleniu. Przyznanie zadośćuczynienia jest fakultatywne i zależy od oceny sądu dokonanej na podstawie całokształtu okoliczności sprawy. Z przesłuchania

powoda wynika, że powód stawia nieuzasadnione zarzuty z różnych dziedzin, tak jakby szukał powodów wszczęcia procesu. W pierwszej kolejności roszczenie opierał na nieuzasadnionym zwolnieniu go z pracy, następnie skarżył się na złe warunki sanitarne w celach, w których właśnie został osadzony, potem skarżył się na przeludnienie w celach aż w końcu na osadzenie w celach dla palących, gdy on jest osobą niepalącą. Żadnych zarzutów powód jednak nie potrafił udowodnić. I tak, został zwolniony z pracy bo znalazł się na liście osób zainteresowanych dystrybucją środkami odurzającymi. Cele w których został osadzony spełniały wymogi sanitarne i nie były przeludnione. I wreszcie kilkakrotnie zmieniał swoje decyzje czy jest osobą niepalącą czy palącą, i po jej zmianie natychmiast był osadzany we właściwej celi.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzając, że powództwo jest nieuzasadnione, na podstawie powołanych przepisów a contrario, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.(pkt.1)

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., który ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. W niniejszej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, przemawiający za odstąpieniem od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego. Powód jest osobą młodą, przebywa w zakładzie karnym i nie posiada środków finansowych, a subiektywne poczucie krzywdy mogło uzasadniać jego przekonanie o zasadności powództwa.

Z/

1. (...)

• (...)

2. K..(...)

P.,(...)